

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2023

MATSHWAO: 100

NAKO: Dihora tse 3

Pampiri ena e na le maqephe a 5.

DITAELO LE DIKELETSO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe ka DIKAROLO TSE PEDI:

KAROLO YA A: Moqoqo (50)
 KAROLO YA B: Ditema tsa Kgokahano (2 x 25) (50)

2. Araba potso E LE NNGWE KAROLONG YA A le dipotso TSE PEDI KAROLONG YA B.
  3. Araba dipotso TSOHLE ka puo eo o lekanyetswang ka yona.
  4. Qala karolo KA NNGWE leqepheng LE LETJHA.
  5. Etsa moralo wa tema e nngwe le e nngwe (ka ho etsa mmapa wa monahano/daekramo/tjhate e bontshang tatelano ya mehopolo kapa lenane la dintlha tseo o tlhang ho ngola ka tsona). Ha o qetile ho ngola tema ya hao, e bale hape ho hlaola diphoso. Meralo e hlahiswe QALONG ya tema ka nngwe.
  6. Meralo yohle e totobatswe ka tshwanelo hore ke meralo. O eletswa hore o sehe mola ho habahanya meralo, mme o se sehe mola ho habahanya moqoqo kapa tema ya ho qetela e tlhang ho tshwauwa.
  7. O eletswa ho sebedisa nako ka mokgwa ona:
- KAROLO YA A: Metsotso e ka bang 100
 KAROLO YA B: Metsotso e ka bang (2 x 40) 80
8. Nomora dikarabo tsa hao jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
  9. Sehlooho se se ke sa balellwa e le karolo ya palo ya mantswe.
  10. Ngola ka mongolo o makgethe, mme o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho kapa setshwantsho SE LE SENG ebe o ngola moqoqo wa bolelele ba mantswe a 400 ho isa ho a 450 (dikahare feela). Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.

1.1	Ho aha serobe phiri e se e jele.	[50]
1.2	Mathata a bakwang ke ditsela tse dikotikoti.	[50]
1.3	Letsatsi leo ke ileng ka bitsetswa kantorong ya mosuwehlooho ka lona!	[50]
1.4	Ho dumella banana ba immeng ho tla dikolong ke mohopolo o motle ebile o mobe.	[50]
1.5	Na ho entwa kgahlanong le Covid-19 e tlamehile hore e be setlamo kapa tjhe?	[50]

Boha ditshwantsho tse latelang. Ebang o kgetha setshwantsho, ngola moqoqo o thehilweng hodima mohopolo o qholotswang ke sona maikutlong a hao o be o iqapele sehlooho. Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.

1.6

[Setshwantsho sena se nkuwe ho tswa ho <https://unsplash.com>]

[50]

1.7

[Setshwantsho sena se nkuwe ho www.counselling.html]

[50]

1.8

[Setshwantsho sena se nkuwe ho tswa ho www.golegal.co.za]

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole ditema TSE PEDI tsa bolelele ba mantswe a 180 ho isa ho a 200 (dikahare feela) temeng ka nngwe. Se lebale ho etsa moralo, o boele o lekole tema ya hao botjha ka ho e hlaola diphoso.

2.1 LENGOLO LA SETSWALLE

Rakgadi wa hao o o reketsa unifomo ya kereiti ya 12 kaha batswadi ba hao ba ne ba hloka tjhelete. Mo ngolle lengolo o mo lebohe.

[25]

2.2 TSA BOPHELO BA MOFU

Ngola tsa bophelo ba ngwana wa sekolo ya tjhaisitsweng ke koloi a ba a hlokahala.

[25]

2.3 LENGOLO LE YANG MAKASINENG

Ngola lengolo le yang lesedinyaneng la *Tlhokomelo*, o ttlebe ka ditlaleho tseo e seng tsa nneta tse hlahang lesedinyaneng leo.

[25]

2.4 RAPOROTO

O bone ha banna ba bahlano ba kena ka lori e kgolo ba laela thepa ya sekolo sa heno nakong eo dikolo di ntse di kwetswe. Ngolla sepolesa raporoto ya se etsahetseng.

[25]

2.5 INTHAVIU E NGOLWANG

Ngola inthaviu e pakeng tsa mosebeletsi wa setjhaba le moshanyana ya ipolaisang nyaope.

[25]

2.6 PUO E SENG YA SEMMUSO

Ngola puo eo ho yona o kgothalletsang metswalle ya hao ho iqalla kgwebo ya ho hlatswa makoloi.

[25]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:

50

100